

Plan van aanpak Ondermijning gemeenten Duiven en Westervoort 2018

“De aanpak van ondermijning vraagt om een georganiseerde overheid”

26-4-2018

Inhoud

Plan van aanpak Ondernijning	2
Inleiding	2
1) Beschrijving ondernijning	4
1.1) Wat is ondernijning?.....	4
1.2) Ondernijning in drie deelaspecten.....	5
1.3) Weerbare overheid als uitwerking van de deelaspecten.....	6
2) Actieplan plan van aanpak Ondernijning	7
2.1) Doelstelling plan van aanpak Ondernijning	7
2.2) De Toolkit weerbare overheid	7
2.3) Invulling actieplan plan van aanpak Ondernijning.....	10
3) Ondernijningsbeelden	14
3.1) Ondernijningsbeeld	14
3.2) Conclusies en aanbevelingen ondernijningsbeelden	14
3.3) Aanvullende 'ondernijningsacties' Duiven en Westervoort.....	21
4) Communicatie.....	24
4.1) Algemeen	24
4.2) Preventieve instrumenten.....	24
4.3) Communicatievormen	24
4.4) Communicatie als interventie-instrument	25
5) Actieplan en tijdsplanning.....	26
6) Financiën	30
7) Evaluatie.....	31
Bijlage 1 Begroting 2019, onderdeel ondernijning	32
Bijlage 2 Signalen van ondernijning? Geef ze door!	35

Plan van aanpak Ondernijning

Inleiding

De gemeenten Duiven en Westervoort staan voor een krachtige aanpak van ondernijning en ondernijnende criminaliteit. De aanpak van ondernijning is een speerpunt van onze gemeenten. In de begrotingen 2018 zijn om deze reden aanvullende financiële middelen gereserveerd voor deze aanpak. Met deze aanvullende middelen willen de gemeenten Duiven en Westervoort via een doelgericht plan, ondernijning en ondernijnende criminaliteit aanpakken, terugdringen en waar mogelijk voorkomen.

Het is een gegeven dat georganiseerde criminaliteit het lokale gezag kan ondernijnen, de veiligheid en leefbaarheid kan verslechteren en schade op kan leveren voor inwoners en ondernemers. De 'onderwereld' maakt voor illegale activiteiten gebruik van diensten van de 'bovenwereld'. Voorbeelden zijn: gemeentelijke vergunningen, distributie door bedrijven, huisvesting misbruiken voor illegale praktijken zoals mensenhandel en hennepkwekerijen en witwaspraktijken.

Een weerbare gemeente Duiven en gemeente Westervoort begint met het op orde hebben van het eigen instrumentarium. Om als gemeente een effectieve partner binnen de integrale aanpak te kunnen zijn, is het belangrijk dat onze gemeenten het basisinstrumentarium op orde hebben. Dit is de basis van het Plan van aanpak Ondernijning gemeenten Duiven en Westervoort (hierna: het plan van aanpak Ondernijning). In dit document leest u het plan van aanpak Ondernijning. Voordat dit plan inhoudelijk wordt beschreven, wordt eerst duidelijk beschreven en afgebakend wat ondernijning is.

In hoofdstuk 1 van dit plan worden de onderstaande onderdelen beschreven.

- 1) Wat is ondernijning?
- 2) Welke deelaspecten van ondernijning zijn relevant?
- 3) Wat betekent de weerbare overheid als uitwerking van deze deelaspecten?

Hoofdstuk 2 behandelt het actieplan aanpak Ondernijning. In dit hoofdstuk komen de volgende subonderdelen aan de orde:

- 1) De doelstelling van het plan van aanpak Ondernijning.
- 2) De Toolkit Weerbare overheid.
- 3) De invulling van het actieplan plan van aanpak Ondernijning.

Hoofdstuk 3 geeft een algemene beschrijving van het Ondernijningsbeeld Duiven en het Ondernijningsbeeld Westervoort. In dit hoofdstuk worden de fenomenen, gelegenheden (aard, omvang, horeca), witte vlekken en aanbevelingen van het RIEC beschreven, die aanleiding geven voor aanvullende 'lokale ondernijningsacties'. Tot slot worden de aanvullende 'ondernijningsacties' voor de gemeenten Duiven en Westervoort beschreven.

In hoofdstuk 4 wordt een belangrijk onderdeel van de aanpak ondernijning beschreven. In dit onderdeel komen de communicatieaspecten van de aanpak ondernijning aan bod. Hoofdstuk 4 valt uiteen in de volgende subonderdelen:

- 1) Algemeen.
- 2) Preventieve instrumenten.
- 3) Communicatievormen.
- 4) Communicatie als interventie-instrument.

Hoofdstuk 5 beschrijft het actieplan en de tijdsplanning, als onderdeel van het plan van aanpak Ondernijning.

In hoofdstuk 6 wordt kort de financiële paragraaf van het plan van aanpak Ondernijning beschreven.

Tot slot is in hoofdstuk 7 het evaluatieproces beschreven.

1) Beschrijving ondermijning

1.1) Wat is ondermijning?

Ondermijning wordt door het RIEC als volgt gedefinieerd: "het verzwakken of misbruiken van de structuur van onze maatschappij met ontwrichtende gevolgen op maatschappelijke terreinen.¹" In de ondermijningsbeelden van de gemeente Duiven en Westervoort hanteert het RIEC een vergelijkbare definitie:

ONDERMIJNING: criminele activiteiten waarbij legale structuren worden misbruikt en waardoor de fundamenteën van de maatschappij worden aangetast.

Simpel gezegd is ondermijning dat de 'onderwereld' misbruik maakt van de (faciliteiten) van de bovenwereld, om bijvoorbeeld crimineel verkregen gelden wit te wassen. In figuur 1 zijn woorden opgenomen, die als synoniem voor ondermijning gebruikt kunnen worden.

Zonder de 'bovenwereld' heeft de 'onderwereld' geen bestaansrecht. Concreet betekent dit dat criminelen afhankelijk zijn van legale structuren om criminele activiteiten te kunnen plegen en verhullen. Verder is een kenmerkende eigenschap van ondermijnende criminaliteit dat het in beginsel een ieder van ons raakt. Hierbij kan men bijvoorbeeld denken aan fysieke risico's en brandgevaarlijke situaties die door een hennepkwekerij kunnen ontstaan. Een ander concreet voorbeeld is het misbruik van overheidsmiddelen, zoals fraude met uitkeringen, subsidies en persoonsgebonden budgetten. Ondermijnende criminaliteit kan ook gepaard gaan met gevolgen die voor inwoners voordelen opleveren, zoals een twijfelachtige ondernemer die een lokaal voetbalelftal sponsort of zijn geld stopt in een eetcafé dat voor €10,00 een driegangsmenu aanbiedt. Dit is leuk voor inwoners, maar funest voor 'eerlijke' ondernemers.

verzwakken

aantasten

SYNONIEMEN

uithollen

slopen

aanvreten

Figuur 1 Synoniemen ondermijning

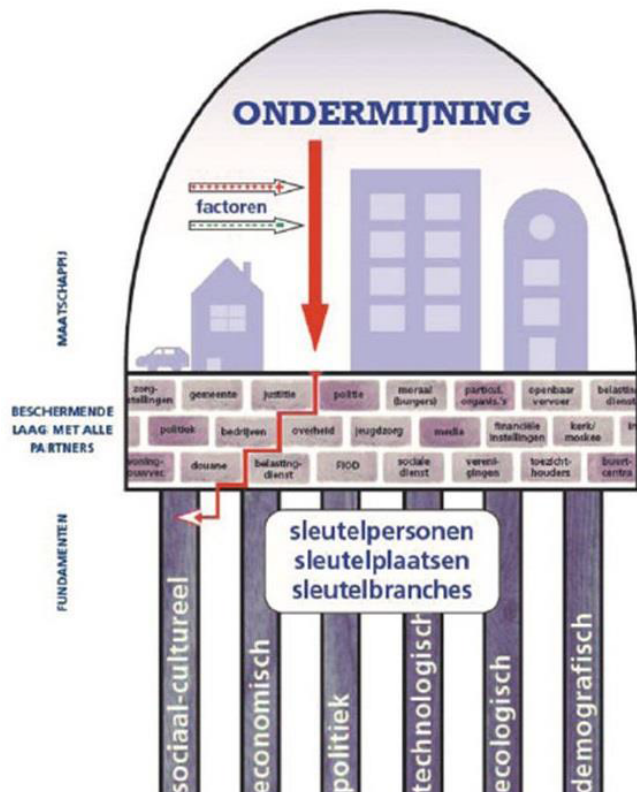
In veel gevallen gaat georganiseerde criminaliteit hand in hand met andere vormen van criminaliteit, zoals drugshandel, hennepcultuur, synthetische drugsproductie en mensenhandel. Deze vormen van criminaliteit gaan vaak weer gepaard met grootschalige belastingontduiking, witwassen van crimineel geld en frauduleuze vastgoedtransacties. Om deze vormen van criminaliteit nog meer 'bestaansrecht' te geven, probeert de georganiseerde criminaliteit legitieme voorzieningen, sectoren en middelen te misbruiken. Hierbij kan gedacht worden aan de gemeenten Duiven en Westervoort als vergunningsverlener of vastgoedpartner, logistieke voorzieningen, infrastructuur en technische / financiële / juridische expertise. De verwevenheid tussen 'onder-' en 'bovenwereld' is het kenmerkende ondermijnende karakter van georganiseerde criminaliteit. In het onderstaande figuur (figuur 2) beelden Tops en Schilders² de verwevenheid tussen deze werelden uit.

¹ https://www.riec.nl/doc/handboek_bestuurlijke_aanpak.pdf

² Bron: Ondermijningsbeeld gemeente Duiven en Ondermijningsbeeld gemeente Westervoort.

Gesteld kan worden dat georganiseerde ondermijnende criminaliteit niet onzichtbaar is. Voorwaarde is wel dat de gemeenten Duiven en Westervoort en hun 'veiligheids-partners', op de hoogte moeten zijn van signalen van ondermijning, dan wel in staat zijn om deze vorm van criminaliteit te herkennen. Regelmatig bekruipt medewerkers het gevoel dat iets niet in de haak is of te mooi is om waar te zijn. Beter bekend als het zogeheten 'onderbuikgevoel'. De ervaring leert dat wanneer iets te mooi lijkt om waar te zijn, dit meestal ook het geval is.

Wanneer toezichthouders, balie- en frontofficemedewerkers, vergunningsverleners, wijkagenten, et cetera, een vermoeden hebben van ondermijnende activiteiten bij een bepaald (rechts) persoon of locatie, wordt gesproken over 'professionele intuïtie'.

Figuur 2 Ondermijning in de maatschappij

Voorbeelden van signalen die kunnen wijzen op georganiseerde ondermijnende criminaliteit zijn:

- Veel ondernemingen uit dezelfde branche in een bepaald gebied (bijvoorbeeld meerdere kappers, belwinkels, massagesalons en eetcafés in een winkelstraat).
- Winkels met nauwelijks of geen klandizie.
- Afgeplakte ramen en deuren bij bepaalde panden.
- Beveiligingscamera's bij panden waar je dit niet verwacht.

Omdat het herkennen van signalen van ondermijning van groot belang is, besteedt dit plan ruimschoots aandacht aan bewustwording en het herkennen van signalen van ondermijning.

1.2) Ondermijning in drie deelaspecten

Ondermijning valt uiteen in drie deelaspecten, zijnde:

- 1) Georganiseerde criminaliteit.
- 2) Maatschappelijke weerbaarheid.
- 3) Weerbaarheid / integriteit van het lokaal bestuur en het ambtenarenapparaat.

Hierbij wordt opgemerkt dat deze drie deelaspecten onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Het ene deelaspect kan niet los gezien worden van de andere deelaspecten. Bepaalde onderwerpen of vraagstukken kunnen ook onder meerdere deelaspecten geplaatst worden. Hieronder worden de deelaspecten nader beschreven.

Ad 1 Georganiseerde criminaliteit

Het gaat hierbij om de ondermijning als (bijna) synoniem voor georganiseerde criminaliteit. Georganiseerde criminaliteit wordt door Fijnaut (1996) als volgt gedefinieerd: "Groepen of personen die primair gericht zijn op illegaal gewin, systematisch misdaden plegen met ernstige gevolgen voor de samenleving en in staat zijn deze misdaden op betrekkelijk effectieve wijze af te schermen in het bijzonder door bereid te zijn fysiek geweld te gebruiken

of personen door corruptie uit te schakelen, onder meer om de groep af te schermen tegen gericht optreden van de overheid hiertegen.³ Georganiseerde criminaliteit misbruikt zowel overheidsstructuren als structuren in de samenleving.

Ad 2 Maatschappelijke weerbaarheid

De maatschappelijke weerbaarheid richt zich meer op de weerbaarheid van de samenleving als geheel. Ten aanzien van de maatschappelijke weerbaarheid spelen verschillende vraagstukken, zoals de normalisering of zelfs verheerlijking van ondermijnende criminaliteit / criminelen en de subculturen, die als parallelle samenlevingen functioneren.

Op dit gebied kunnen de gemeenten Duiven en Westervoort specifieke branches bij de aanpak van ondermijning betrekken.

Ad 3 Weerbaarheid / integriteit lokaal bestuur en het ambtenarenapparaat

Het laatste deelaspect is erg belangrijk voor ondermijning. Een succesvolle aanpak begint bij een integer en weerbaar lokaal bestuur en ambtenarenapparaat. Bij de burgemeester, wethouders en gemeenteraad gaat het dan vooral om transparantie, helderheid en de weerbaarheid tegen bedreigingen. Verder gaat het om de bewustwording van de problematiek die speelt. Hier is het van groot belang dat de beschikbare instrumenten ingezet worden om niet-integere / criminele personen uit het lokaal bestuur (en ambtenarenapparaat) te weren.

1.3) Weerbare overheid als uitwerking van de deelaspecten

De aanpak van ondermijning en de georganiseerde criminaliteit vraagt om een georganiseerde overheid. Volgens de auteurs van het rapport 'Ondermijning ondermijnd'⁴, bepaalt de weerbaarheid van het systeem, deels de impact van ondermijning door georganiseerde criminaliteit. Het lokaal openbaar bestuur kan een gelegenheid bevorderende of gelegenheid beperkende invloed hebben op het faciliteren van georganiseerde criminaliteit. Een gelegenheid bevorderende invloed kan bijvoorbeeld gezien worden als het onbewust faciliteren van georganiseerde criminaliteit door bijvoorbeeld deregulering en / of verminderd toezicht. Een gelegenheid beperkende invloed is het verdedigen of wel beschermen / afweren tegen ondermijning door georganiseerde criminaliteit. Verdedigen kan zowel repressief als preventief.

In dit stappenplan betekent de repressieve component dat de gemeenten Duiven en Westervoort instrumenten hebben om, als er zich een bedreiging door ondermijning door georganiseerde criminaliteit voordoet, te reageren. De preventieve component gaat over barrières opwerpen, waar onze gemeenten instrumenten inzetten om te voorkomen dat er ondermijning door georganiseerde criminaliteit plaatsvindt. Daarom wordt een 'weerbare overheid' in het onderzoeksrapport 'Een weerbaar Gelderland-Midden tegen ondermijning door georganiseerde criminaliteit' als volgt gedefinieerd: "een overheid die instaat is zich, door middel van het bestuurlijk instrumentarium, zowel repressief als preventief, te beschermen tegen georganiseerde criminaliteit." In de praktijk betekent een 'weerbare overheid' dat een gemeente het basisinstrumentarium op orde moet hebben (zie voor een nadere uitwerking hoofdstuk 2.2).

³ Fijnaut, C. J. C. F., Bovenkerk, F., Bruinsma, G. J. N., & van de Bunt, H. G. (1996). Eindrapport georganiseerde criminaliteit in Nederland. Enquête Opsporingsmethoden, 1995-1996.

⁴ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2016/12/14/ondermijning-ondermijnd>

2) Actieplan plan van aanpak Ondernijning

2.1) Doelstelling plan van aanpak Ondernijning

Via het plan van aanpak Ondernijning wordt beoogd een integrale aanpak voor ondernijning in de gemeenten Duiven en Westervoort te formuleren. Het algemene doel van deze integrale aanpak is het aanpakken, terugdringen en waar mogelijk voorkomen van ondernijning / ondernijnende criminaliteit in de gemeenten Duiven en Westervoort. Ondernijnende criminaliteit is niet altijd zichtbaar, maar heeft wel zichtbare gevolgen voor de inwoners en bedrijven in de gemeenten Duiven en Westervoort. Verloedering op straat, verwaarlozing van panden, drugshandel, fraude en witwaspraktijken kunnen tot problemen leiden, zo ook in onze gemeenten. De aanpak van ondernijning vraagt om een georganiseerde overheid en een integrale aanpak. De integrale aanpak en samenwerking zijn gericht op de inzet van preventieve, bestuursrechtelijke, privaatrechtelijke, fiscale en / of strafrechtelijke instrumenten ten behoeve van de aanpak van ondernijning. Onderdeel van de integrale aanpak is de bestuurlijke aanpak. Binnen de bestuurlijke aanpak neemt het openbaar bestuur (zo ook de gemeenten Duiven en Westervoort) maatregelen, die de georganiseerde criminaliteit in de activiteiten belemmeren of frustreren. Wanneer de strafrechtelijke opsporing en vervolging door politie en justitie gecombineerd wordt met bestuurlijke en fiscale middelen, ontstaat de meest optimale vorm van de bestrijding van georganiseerde criminaliteit, de zogeheten geïntegreerde aanpak. Hiervoor gaan de gemeenten Duiven en Westervoort, maar ook de andere gemeenten in Gelderland-Midden, de provincie Gelderland, de politie, het Openbaar Ministerie, de Belastingdienst en de bijzondere opsporingsdiensten (zoals de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (hierna: de NVWA) en de Fiscale inlichtingen- en opsporingsdienst (hierna: de FIOD)), op basis van gelijkwaardigheid, een intensieve samenwerking met elkaar aan. De ene keer leidt dat tot een bestuurlijke aanpak. De andere keer tot een straf- of fiscaalrechtelijk optreden.

2.2) De Toolkit weerbare overheid

Als de gemeenten Duiven en Westervoort de basis zelf op orde hebben, kunnen er met de 'veiligheidspartners' stappen gezet worden. Een 'weerbare overheid' begint bij een 'weerbare gemeente'. Daarom is de digitale bestuurlijke toolkit ontwikkeld door het Veiligheidsnetwerk Oost-Nederland.⁵ De toolkit weerbare overheid bestaat uit een tweeledige aanpak:

- 1) Verdedigen tegen georganiseerde criminaliteit.
- 2) Aanpakken van georganiseerde criminaliteit.

Ad 1 Verdedigen tegen georganiseerde criminaliteit

Het verdedigen tegen georganiseerde criminaliteit wordt onderverdeeld in de (vier) onderstaande onderdelen.⁶

- 1) Het misbruik maken van de gemeente als dienstverlener.
 - Bibob. De Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (hierna: de Wet Bibob), is een instrument waarmee de burgemeester van Duiven of de burgemeester van Westervoort of het college van Duiven of het college van Westervoort de integriteit kan toetsen van partijen met wie hij van doen heeft. Het instrument is ontworpen om te voorkomen dat de overheid (ongewild) criminaliteit faciliteert.

⁵ <https://veiligheidsnetwerkon.nl/toolkit/?auth=0>

⁶ <https://veiligheidsnetwerkon.nl/toolkit/verdedigingsinstrumenten/>

2) Het misbruik maken van de gemeente als zakenpartner.

- Integriteitsclausule. Het staat de gemeente vrij om wel of geen overeenkomst te sluiten met een partij. Het staat de gemeente in dat kader ook vrij om de inhoud van een dergelijke overeenkomst te bepalen. Het is een instrument waarmee de gemeente zichzelf kan beschermen en verdedigen tegen ondermijning door georganiseerde criminaliteit. Met dit instrument waarborgt de gemeente dus haar eigen integriteit. In de praktijk betekent dit dat de gemeenten Duiven en Westervoort via een integriteitsclausule (of ook wel een kwaliteitskader genoemd), een integriteitseis kunnen stellen aan de partij waar de betreffende gemeente een contract mee aangaat.
- BIBOB voor vastgoed en aanbestedingen. De Wet Bibob is een instrument waarmee de gemeente Duiven of gemeente Westervoort als rechtspersoon de integriteit kan controleren van partijen met wie zij van doen heeft. Het instrument is ontworpen om te voorkomen dat de overheid (ongewild) criminaliteit faciliteert).

3) Beïnvloeding van de besluitvorming van de gemeente.

- Screening (en training) politieke ambtsdragers. Het gemeentelijk bestuur moet integer zijn. Het vertrouwen van de burgers in hun lokale overheid hangt daarvan af. Het is primair een taak van de politieke groeperingen om bij werving en selectie van voor te dragen politieke ambtsdragers, toe te zien op de morele geschiktheid van de kandidaten. De politieke partij dient voor het voordragen van een kandidaat-bestuurder zich ervan te vergewissen dat deze integriteitsanalyse niet tot onoverkomelijke belemmeringen ten aanzien van een benoeming kunnen leiden. Integriteitskwesties liggen té vaak aan de basis van een aftreden of politiek gedoe. In veel gevallen is dat onnodig. Veel van de kwesties die tot een probleem leiden, konden al vóór benoeming van een bestuurder als risico herkend worden. Een voorbeeld is de wethouder die de aannemer voor het verbouwen van het gemeentehuis nog kent uit zijn arbeidsverleden. In zulke gevallen helpt het om de risico's vooraf te signaleren. Aan de hand van deze signalen kunnen vervolgens afspraken worden gemaakt. Het is dan ook niet voor niets dat het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties⁷ aanbeveelt om in het kader van de benoemingsprocedure een risicoanalyse integriteit uit te (laten) voeren. In het verlengde hiervan wordt opgemerkt dat de gemeente Westervoort vierjaarlijks een risicoanalyse ten aanzien van kandidaat-wethouders uitvoert.

4) Basisbeleid op orde, zoals:

- BIBOB. Zoals hierboven reeds is beschreven.
- Damocles (artikel 13b van de Opiumwet). Artikel 13b van de Opiumwet is een instrument dat gebruikt kan worden om een pand te kunnen sluiten waar middelen die op lijst I (harddrugs) of lijst II (softdrugs) van de Opiumwet staan, worden aangetroffen. Het is het juridische instrument om bestuurlijk op te treden tegen illegale verkooppunten van verdovende middelen of hennepkwekerijen in woningen en (bedrijfs)panden.
- 'Ondermijningsartikel'. De APV kan een doelgericht instrument zijn om in te zetten tegen ondermijning door georganiseerde criminaliteit. Vooral de grotere gemeenten in Nederland hebben een bepaling in de APV opgenomen, die de burgemeester een instrument geeft om een pand te sluiten. Dit kan op het moment dat daar activiteiten plaatsvinden die een gevaar dreigen te zijn voor de openbare orde en veiligheid. Het doel van deze sluitingsbevoegdheid is het herstel van de openbare orde, de veiligheid of zedelijkheid, door het weren en terugdringen van criminaliteit in en vanuit voor publiek openstaande gebouwen, alsmede het beëindigen van aanhoudende en ontoelaatbare overlast die niet met andere middelen afdoende kan worden bestreden. Dit is bijvoorbeeld het geval als

⁷ 'Integriteit van politieke ambtsdragers' (2016)

er sprake is van illegaal gokken, heling of als er wapens in de ruimte worden aangetroffen.

- Integriteitsbeleid. Beïnvloeding van besluitvorming kan op verschillende manieren voorkomen. Bedreiging, infiltratie en omkoping zijn daar voorbeelden van. Deze beïnvloeding van besluitvorming is uiterst ongewenst en heeft een negatief effect op de integriteit van de gemeente. Met een intern integriteitsbeleid kan de gemeente zich verdedigen tegen ondermijning door georganiseerde criminaliteit. In de gemeenten Duiven en Westervoort is een integriteitsbeleid geformuleerd.
- Handhaving. Handhaving omvat zowel toezicht, als bestuursrechtelijke handhaving en opsporing. De begrippen kunnen echter niet door elkaar heen worden gebruikt, omdat ze alle drie een andere betekenis hebben. Toezicht en handhaving zijn instrumenten die ingezet kunnen worden om de veiligheid en leefbaarheid van een gemeente te waarborgen.

Ad 2 Aanpakken van georganiseerde criminaliteit

Ondermijning door georganiseerde criminaliteit kan via de volgende instrumenten⁸ actief worden aangepakt:

- 1) Damocles: artikel 13b van de Opiumwet. Zie voor een nadere toelichting ad 1 Verdedigen tegen georganiseerde criminaliteit.
- 2) Bibob. De Wet Bibob. Zie voor een nadere toelichting ad 1 Verdedigen tegen georganiseerde criminaliteit.
- 3) 'STOP-gesprekken'. Indien er een aanleiding is te vermoeden dat een 1% motorclub (Outlaw Motorcycle Gangs) het voornemen heeft zich ergens in de gemeente Duiven of gemeente Westervoort te vestigen, moet hier op gepaste wijze, maar wel doortastend en snel tegen worden opgetreden. Afwachten tot een motorclub zich daadwerkelijk ergens vestigt, kan soms procedureel een zeer lange adem gaan vergen om ze weer weg te krijgen.
- 4) APV. In de APV kunnen de onderstaande instrumenten voor de aanpak van ondermijning opgenomen worden.
 - Vergunningplicht voor een pand, gebied of branche. In sommige grote steden wordt geëxperimenteerd met een bepaling in de APV waar het voor de burgemeester mogelijk wordt gemaakt om een pand, gebied of bedrijfsmatige activiteit / branche een vergunningplicht op te leggen. Dit is een experimentele bepaling die in samenspel gaat met de sluitingsbevoegdheid voor publiek openstaande gebouwen.
 - Verbod op bijeenkomsten van Outlaw Motorcycle Gangs (hierna: OMG) in horeca. In verband met de problematiek omtrent OMG's, experimenteren sommige gemeenten met bepalingen in de APV over dit onderwerp. Zo is in Den Bosch in de APV een bepaling opgenomen, wat een verbod geeft voor horecaondernemers op het laten plaatsvinden van bijeenkomsten van OMG's in hun horecabedrijf. Sittard-Geleen heeft een vergelijkbare bepaling in de APV opgenomen.
- 5) Wet Victoria. De Wet Victoria (artikel 174a van de Gemeentewet) geeft de burgemeester de bevoegdheid om tot sluiting van een woning, of een niet voor het publiek toegankelijk lokaal over te gaan. Deze sluitingsbevoegdheid kan toegepast worden bij een verstoring van de openbare orde rond die woning, door gedragingen in die woning of dat lokaal.
- 6) Wet Victor. De Wet Victor biedt een grondslag om een pand na sluiting op grond van de Wet Damocles of Wet Victoria, versneld in gebruik te (laten) nemen. Dit heeft als

⁸ <https://veiligheidsnetwerkon.nl/toolkit/bestuurlijke-aanpakinstrumenten/>

doel om de leefbaarheidsproblemen als gevolg van langdurige leegstand te voorkomen.

- 7) Handhaving. Zie voor een nadere toelichting ad 1 Verdedigen tegen georganiseerde criminaliteit.

2.3) Invulling actieplan plan van aanpak Ondermijning

Vanuit het RIEC zijn in het rapport: 'Een weerbaar Gelderland-Midden tegen ondermijning door georganiseerde criminaliteit' meerdere aanbevelingen voor de gemeenten in Gelderland Midden (waaronder de gemeenten Duiven en Westervoort) geformuleerd.⁹ Dit hoofdstuk koppelt de verschillende aanbevelingen aan de uitwerkingen voor de gemeenten Duiven en Westervoort.

2.3.1) Het Bibob-beleid

Aanbevelingen RIEC	Uitwerking Duiven / Westervoort
Draag zorg voor een vastgesteld Bibob-beleid, dat up-to-date en toepasbaar is op alle sectoren en beschikkingen.	Vanaf 1 januari 2018 werken de gemeenten Duiven en Westervoort actief met de Beleidslijn Bibob. Deze beleidslijn maakt het mogelijk om de Wet Bibob voor alle in deze wet genoemde gevallen voor gemeenten, toe te passen. In het actieplan van het stappenplan (hoofdstuk 5) wordt beschreven op welke manier invulling wordt gegeven aan de Beleidslijn Bibob. Het uitgangspunt daarbij is dat alle Bibob-onderzoeken starten met een persoonlijk intakegesprek. Via dit gesprek wordt de ondernemer geïnformeerd over het nut en de noodzaak van een Bibob-onderzoek en ondersteunen de gemeenten Duiven en Westervoort ondernemers, die daaraan behoefte hebben.

2.3.2) De APV

Aanbevelingen RIEC	Uitwerking Duiven / Westervoort
Het advies van het RIEC is om een vergunningplicht (waaronder een horeca-exploitatievergunning) en een sluitingsbevoegdheid in de APV op te nemen, indien er sprake is van ondermijnende criminaliteit. Deze sluitingsbevoegdheid wordt ook wel het 'ondermijningsartikel' genoemd.	De APV van de gemeente Westervoort is per 1 januari 2018 in werking getreden. Op verschillende onderdelen, met name horeca, is de APV 'op orde gebracht'. In de APV van de gemeente Westervoort ontbreekt nog wel het 'ondermijningsartikel' (bepaling over het sluiten van overlastgevende panden). Deze bepaling is vooral nuttig voor de helingaanpak en de aanpak van illegaal gokken. Het 'ondermijningsartikel' wordt meegenomen met de eerstvolgende herziening / actualisering van de APV's van de gemeenten Duiven en Westervoort (uiterlijk derde kwartaal 2018). Met de gemeenteraden van Duiven en Westervoort is afgesproken dat de APV's van Duiven en Westervoort, waar mogelijk, worden geüniformeerd. In het verlengde daarvan worden de APV's, waar mogelijk, 'ondermijningsproof' gemaakt.

⁹ Zie ook onderdeel 1.3 van dit stappenplan.

2.3.3) Het Damoclesbeleid

Aanbevelingen RIEC	Uitwerking Duiven / Westervoort
Draag zorg voor een vastgesteld en adequaat Damoclesbeleid. Het RIEC geeft aan dat zowel de gemeente Duiven als de gemeente Westervoort nog niet helemaal voldoen aan het basisniveau hennephandel van het CCV. Volgens het 'basisniveau bestuurlijke aanpak hennepcriminaliteit' van het CCV moeten de gemeenten Duiven en Westervoort voldoen aan het minimale basisniveau, dat uit de volgende maatregelen bestaat: - Het vaststellen van een 'Damocles beleid'. - Actief participeren in een samenwerkingsverband (dit is voor Gelderland-Midden verankerd in het 'Hennepconvenant Oost-Nederland'). - Het hebben van één aanspreekpunt voor hennepcriminaliteit. - Actief communiceren over de gevaren van hennepcriminaliteit met inwoners en ondernemers.	In 2017 zijn in de gemeenten Duiven en Westervoort (in samenwerking met de gemeente Zevenaar) de Beleidsregels artikel 13b van de Opiumwet op- en vastgesteld. Het Damoclesbeleid wordt actief toegepast in de gemeenten Duiven en Westervoort. Ten aanzien van overtredingen wordt afhankelijk van de overtreding en conform het vastgestelde beleid, een waarschuwingsbrief gestuurd of een last onder bestuursdwang opgelegd. Daarnaast werken de gemeenten Duiven en Westervoort samen met de 'veiligheidspartners' in het samenwerkingsverband dat gebaseerd is op 'Hennepconvenant Oost-Nederland'. Binnen de gemeenten Duiven en Westervoort is een vast aanspreekpunt voor hennepcriminaliteit. In het tweede kwartaal van 2018 gaan de gemeenten Duiven en Westervoort actief richting inwoners en ondernemers communiceren over de gevaren van hennep- en overige drugscriminaliteit. In hoofdstuk 5 (actieplan en tijdsplanning) is dit actiepunt nader beschreven.

2.3.4) Prostitutie- en mensenhandel beleid

Aanbevelingen RIEC	Uitwerking Duiven / Westervoort
Draag zorg voor een vastgesteld prostitutie- en mensenhandel beleid. Het RIEC geeft aan dat zowel de gemeente Duiven als de gemeente Westervoort nog niet voldoen aan het basisniveau mensenhandel van het CCV. Daarnaast blijkt uit het onderzoek dat het prostitutie- en mensenhandel¹⁰ beleid in de gemeenten Duiven en Westervoort op dit moment nog niet voldoet aan het minimale 'basisniveau bestuurlijke aanpak mensenhandel' van het CCV. Het minimale basisniveau bestaat volgens het CCV uit: - Het werken aan actieve signalering van mensenhandel. - Een functionaris die optreedt als contactpersoon binnen de gemeente, die bekend is met de bestuurlijke mogelijkheden en met instanties waar	In de APV's van Duiven en Westervoort zijn en worden nog niet de regionale uitgangspunten voor de aanpak van prostitutie opgenomen. Deze uitgangspunten zijn vooruitlopend op de inwerkingtreding van de Wet regulering prostitutie en bestrijding misstanden seksbranche (Prostitutiewet) opgesteld. Vooralsnog is het uitgangspunt dat de APV's van onze gemeenten, voor wat de prostitutiebepalingen betreft, pas aangepast worden als de landelijke wetgever duidelijkheid geeft over de daadwerkelijke invulling van de Prostitutiewet. In kwartaal twee en drie van 2018 wordt wel een integraal handhavingsbeleid voor Drank- en Horecawet, overlastgevende panden ('ondernijningsartikel'), exploitatievergunningen en prostitutie, inclusief werkprocessen en standaardbrieven opgesteld (zie hoofdstuk 5 van dit plan van

¹⁰ Onder mensenhandel wordt zowel arbeidsuitbuiting als seksuele uitbuiting verstaan.

slachtoffers van mensenhandel terecht kunnen. - Gemeentelijk beleid en lokale regelgeving gericht op mensenhandel en prostitutie in het bijzonder.	aanpak). Een onderdeel hiervan is een handavingsstappenplan dat gebaseerd is op de vigerende prostitutiebepalingen in hoofdstuk 3 van de APV's van de gemeenten Duiven en Westervoort. In hoofdstuk 5 van dit plan (actieplan en tijdsplanning) is beschreven dat de gemeenten Duiven en Westervoort in het derde kwartaal van 2018 een Mensenhandel beleid opstellen, dat aan het minimale 'basisniveau bestuurlijke aanpak mensenhandel' van het CCV voldoet. Een onderdeel van dit beleid is dat er een functionaris wordt aangewezen. Deze functionaris treedt op als contactpersoon binnen de gemeenten Duiven en Westervoort. Verder is de contactpersoon bekend met de bestuurlijke mogelijkheden en met instanties, waar slachtoffers van mensenhandel terecht kunnen.
---	--

2.3.5) Toezicht en handhaving

Aanbevelingen RIEC	Uitwerking Duiven/Westervoort
Het RIEC adviseert de gemeenten Duiven en Westervoort om toezicht en handhaving als strategie in de aanpak van ondermijning door georganiseerde criminaliteit te gebruiken.	De gemeenten Duiven en Westervoort gebruiken toezicht en handhaving als strategie in de aanpak van ondermijning door georganiseerde criminaliteit. Hoewel de samenwerking met de veiligheidspartners naar tevredenheid verloopt, vindt het toezicht en de handhaving van overtredingen (horeca, Bibob en overige bijzondere wetten) vooral op ad-hoc basis plaats. In het tweede en derde kwartaal van 2018 wordt voor zowel Duiven als Westervoort een integraal beleid toezicht en handhaving voor de onderwerpen Drank- en Horecawet, exploitatievergunning, sluiten van overlastgevend panden, heling en prostitutie opgesteld. Daarnaast is het streven om in 2018 tenminste vier integrale controles in de gemeenten Duiven en Westervoort ten aanzien van de zogeheten 'witte vlekken' uit te voeren. Zie voor een nadere uitwerking van de aanpak witte vlekken hoofdstuk 3 en hoofdstuk 5 van dit plan van aanpak. Tenminste twee van deze controles zijn ter kennismaking en voorlichtend bedoeld. De controles worden, waar mogelijk, samen met 'veiligheidspartners' en in overleg met de bedrijfscontactfunctionarissen van Duiven en Westervoort uitgevoerd. Tot slot bestaat het voornemen om een periodiek overleg Ondermijning (maandelijk) voor de OOV'ers en de handhavers/toezichthouders en BOA's te organiseren. Via deze overleggen worden

	praktische afspraken gemaakt over de aanpak ondermijning en informatiedeling.
--	---

2.3.6) Integriteitsbeleid

Aanbevelingen RIEC	Uitwerking Duiven / Westervoort
Het RIEC adviseert dat de gemeenten Duiven en Westervoort hun vastgestelde interne integriteitsbeleid, in verband met de bedreigingen van buitenaf (zoals bedreiging, infiltratie en omkoping), up-to-date houden en waar nodig actualiseren.	In de gemeenten Duiven en Westervoort is een integriteitsbeleid geformuleerd en vastgesteld. Beïnvloeding van de besluitvorming kan op verschillende manieren voorkomen. Bedreiging, infiltratie en omkoping zijn daar voorbeelden van. Een intern integriteitsbeleid is een instrument dat de gemeente verdedigt tegen ondermijning door georganiseerde criminaliteit. Het vastgestelde integriteitsbeleid van de gemeenten Duiven en Westervoort is op orde, maar het is wel belangrijk dat dit beleid, in verband met de bovengenoemde bedreigingen van buitenaf, up-to-date blijft, waar nodig periodiek wordt geactualiseerd en periodiek onder de aandacht wordt gebracht / gehouden. In hoofdstuk 5 van dit plan is dit onderdeel nader uitgewerkt.

2.3.7) Lokale instrumenten

Aanbevelingen RIEC	Uitwerking Duiven / Westervoort
Het lokale instrumentarium moet afgestemd zijn op de lokale problemen, maar voldoende ruimte bieden om in te kunnen spelen op (ongewenste) ontwikkelingen.	Het uitgangspunt is dat de gemeenten Duiven en Westervoort geen nadruk leggen op ontwikkelingen en dus ook op instrumenten die lokaal niet of nauwelijks spelen. Wel wordt geanticipeerd op ongewenste ontwikkelingen, zoals de aanpak van OMG's. Bepaalde OMG's zijn vrij actief in de omgeving van onze gemeenten. Recentelijk is er ook een bijeenkomst van een OMG in de gemeente Westervoort geweest. Via een 'STOP-gesprek' is de horecaondernemer waar OMG een zaal huurde, op zijn verantwoordelijkheden, maar ook op de risico's van OMG-contacten gewezen. In de gemeente Duiven is een vergelijkbaar 'STOP-gesprek' met een ondernemer gevoerd.

3) Ondernijingsbeelden

3.1) Ondernijingsbeeld

In 2017 zijn voor de gemeenten Duiven en Westervoort ondernijingsbeelden opgesteld. Deze ondernijingsbeelden zijn gebaseerd op:

- 1) een stakeholdersanalyse¹¹;
- 2) startbijeenkomsten;
- 3) inventarisaties van RIEC-casuïstiek;
- 4) het scannen mediaberichtgeving;
- 5) het opstellen van gebiedsbeschrijvingen van de gemeenten Duiven en Westervoort;
- 6) integrale informatiesessies met de gemeente Duiven en de politie en de gemeente Westervoort en de politie.

Volgens het RIEC¹² is een ondernijingsbeeld: "een strategisch-tactisch onderzoek naar georganiseerde ondernijende criminaliteit in een geografisch afgebakend gebied, zijnde de gemeenten Duiven en Westervoort." Met behulp van de ondernijingsbeelden is geprobeerd in kaart te brengen welke ondernijende criminele activiteiten plaatsvinden in onze gemeenten, welke locaties daarbij betrokken zijn en welke (rechts)personen hierbij een rol spelen. Verder is er aandacht besteed aan de mogelijke omstandigheden binnen de gemeenten Duiven en Westervoort, die ondernijende activiteiten kunnen bevorderen, de zogeheten gelegenheden. Ook is geprobeerd om de 'witte vlekken' in onze gemeenten bloot te leggen.

In het onderzoeksrapport zoomt het RIEC in op de fenomenen, gelegenheden, 'witte vlekken' en casuïstiek. Aan deze afzonderlijke onderdelen heeft het RIEC aanbevelingen gekoppeld. Als het RIEC het over fenomenen en criminele markten heeft, wordt gedacht aan drugs / hennep, activiteiten op bedrijventerreinen, witwassen, fraude, OMG's, mensenhandel en milieu. Gaat het over gelegenheden dan heeft het RIEC¹³ het over omstandigheden, die de gemeenten Duiven en Westervoort aantrekkelijk maken voor criminelen. Tot slot zijn 'witte vlekken' volgens het RIEC¹⁴, de fenomenen en criminele markten waar niet of nauwelijks zicht op is.

3.2) Conclusies en aanbevelingen ondernijingsbeelden

3.2.1 Conclusies en aanbevelingen gemeente Duiven

In het onderzoeksrapport Ondernijingsbeeld gemeente Duiven concludeert het RIEC dat de resultaten van het ondernijingsbeeld laten zien dat de gemeente Duiven te maken heeft met signalen van ondernijende criminaliteit.

3.2.1.1.) Fenomenen

Fenomenen	Aanbevelingen RIEC
De meeste signalen hebben betrekking op de fenomenen drugs, activiteiten op bedrijventerreinen en witwassen.	Het RIEC adviseert de gemeente Duiven om in het kader van het integraal veiligheidsbeleid in te zetten op de drie belangrijkste fenomenen. Daarbij dient de gemeente aan te geven welke stappen zij wil gaan zetten om invulling te geven aan deze prioritering. Handreikingen hiervoor zijn terug te vinden in de overige aanbevelingen.

¹¹ Via een stakeholdersanalyse is door het RIEC vastgesteld hoe het speelveld eruit ziet en welke actoren van belang zijn voor de totstandkoming van het ondernijingsbeeld.

¹² Bron: Ondernijingsbeeld gemeente Duiven en Ondernijingsbeeld gemeente Westervoort.

¹³ Bron: Ondernijingsbeeld gemeente Duiven en Ondernijingsbeeld gemeente Westervoort.

¹⁴ Bron: Ondernijingsbeeld gemeente Duiven en Ondernijingsbeeld gemeente Westervoort.

	Ten aanzien van het fenomeen witwassen adviseert het RIEC de gemeente Duiven een extra barrière op te werpen. Dit kan de gemeente doen door de exploitatievergunning toe te passen op de droge horeca. Het RIEC adviseert de gemeente Duiven om niet bij voorbaat vrijstelling van de exploitatievergunning te verlenen aan horecabedrijven, die niet vallen onder artikel 1 van de Drank- en Horecawet.
--	--

3.2.1.2) Gelegenheden

Gelegenheden	Aanbevelingen RIEC
Volgens het RIEC zijn door de gemeente Duiven en haar 'veiligheidspartners' verschillende redenen aangedragen waarom de gemeente Duiven interessant kan zijn voor de vestiging of investeringen van criminelen. Kort samengevat gaat het om de centrale ligging en bereikbaarheid, het buitengebied, de bedrijfsvoering en het beleid van de gemeente op bepaalde onderdelen. Truckparking Duiven is als toekomstige gelegenheid benoemd.	De gemeente Duiven wordt door het RIEC geadviseerd om branches, locaties en ondernemingen waar vraagtekens bij worden geplaatst of waarbij aanwijzingen of vermoedens bestaan van ondermijnende criminaliteit, beter in beeld te krijgen. Volgens het RIEC kan dit plaatsvinden via (integrale) surveillances, controles en handhaving. Hierdoor wordt mogelijk meer zicht verkregen op de problematiek en kunnen criminelen uit de anonimiteit worden gehaald. Bovendien kan hier een proactieve en preventieve werking vanuit gaan, omdat het voor criminelen op deze manier steeds minder interessant wordt om zich in de gemeente Duiven te vestigen. Een bijkomend voordeel is dat aan inwoners en ondernemers getoond wordt dat de gemeente Duiven en haar 'veiligheidspartners' gezamenlijk optreden tegen ondermijning. Gezien het feit dat bedrijventerreinen zowel als fenomeen, maar ook als gelegenheid en 'witte vlek' zijn benoemd, adviseert het RIEC de gemeente Duiven en haar 'veiligheidspartners' om met integrale controles op de Duivense bedrijventerreinen te starten. Hierbij kunnen de locaties en ondernemingen die in het werkbestand staan vermeld, als vertrekpunt dienen. Het voorgaande is nader uitgewerkt in de integrale aanpak van de 'witte vlekken' (zie hoofdstuk 2 en 3.3 van dit plan van aanpak). Verder is het volgens het RIEC van belang om niet alleen de informatiepositie rondom bepaalde branches, ondernemingen en locaties te versterken door ze integraal te monitoren, maar ook om de informatie vast te leggen in de systemen. Dit met als doel om een dossier op te bouwen ten aanzien van ondernemingen of locaties en (rechts)personen.

	Tot slot is het RIEC van mening dat het van belang is dat de gemeente Duiven handhaaft op het beleid dat zij heeft op- en vastgesteld. Wanneer bij criminelen bekend wordt dat de gemeente Duiven een zogeheten 'wel blaffen, niet bijten' aanpak hanteert, kan dit mogelijk aantrekkelijk voor hen worden om zich naar de gemeente te begeven, ten behoeve van het ontplooiën van criminele activiteiten.
--	--

3.2.1.3 Witte vlekken

Witte vlekken	Aanbevelingen RIEC
De onderzoekers van het RIEC is opgevallen dat hoewel de gemeente Duiven en haar 'veiligheidspartners' oog hebben voor signalen met betrekking tot ondermijning, zij nog onvoldoende zicht hebben op wat er precies aan de hand is. De gemeente en haar partners kunnen volgens het RIEC onvoldoende duiden wat het achterliggende verdienmodel is voor bijvoorbeeld drugs, hennep, illegaal gokken, mensenhandel of witwassen. Het RIEC is van mening dat het zicht hierop wenselijk is om de ondermijning in de gemeente Duiven effectief aan te kunnen pakken. Tijdens de informatiesessie zijn door de gemeente en haar 'veiligheidspartners' zelf ook nog een aantal fysieke 'witte vlekken' benoemd, zoals het buitengebied, bedrijventerreinen, hotels en de jachthaven. Ten aanzien van deze vlekken zijn vermoedens dat hier het één en ander speelt, omdat het aantrekkelijke locaties zijn voor criminelen om hun activiteiten te ontplooiën, maar zicht hierop ontbreekt. Tot slot is het fenomeen zorgfraude genoemd als 'witte vlek'. Door gebrek aan kennis binnen de gemeente op dit thema, ontbreekt volgens het RIEC goed zicht op deze problematiek.	Inzicht in de manier waarop de georganiseerde ondermijnende criminaliteit wordt georganiseerd en zicht krijgen op de 'witte vlekken', kan volgens het RIEC worden verbeterd door te investeren in de eigen informatiepositie van de gemeente Duiven. Een goede eigen informatiepositie van de gemeente is uiteindelijk essentieel om een volwaardige partner te zijn in de aanpak van ondermijnende criminaliteit. Het voorgaande kan op een aantal manieren worden gerealiseerd. Hierbij kan in ieder geval worden gedacht aan bewustwording, het 'Meldpunt Ondermijning', interne informatie uitwisseling en publiek-private samenwerking. De onderdelen bewustwording en het meldpunt zijn in hoofdstuk 3.3 en hoofdstuk 5 van dit plan nader uitgewerkt. Onderstaand wordt kort stilgestaan bij de interne informatie uitwisseling en het vergroten van de informatiepositie door publiek-private samenwerking. Binnen de gemeente Duiven bestaat onduidelijkheid over welke informatie binnen de eigen organisatie wettelijk gezien met elkaar mag worden gedeeld. Om de interne informatie uitwisseling te stimuleren is meer kennis nodig op dit terrein en is het zaak deze kennis verder te verspreiden binnen de organisatie. Er zal volgens het RIEC een verschuiving plaats moeten vinden naar het uitgangspunt 'delen, tenzij...'. Bij publiek-private samenwerking kan gedacht worden aan partners van de gemeente Duiven die niet onder het RIEC-Convenant vallen, maar die wel door de gemeente kunnen worden bevraagd. Enkele voorbeelden zijn: elektriciteitsbedrijven en woningcorporaties. Daarnaast is het van belang om het gesprek aan te (blijven) gaan met branches en beroepsgroepen die met betrekking tot ondermijnende criminaliteit als risicovol worden beschouwd.

	Denk hierbij bijvoorbeeld aan horecaondernemers, auto(verhuur)bedrijven of de parkbeheerder van een bedrijventerrein. Bepaalde branches en beroepsgroepen kunnen een belangrijke spil vormen bij georganiseerde ondermijnende criminaliteit en weten veelal niet dat zij criminelen faciliteren bij hun ondermijnende praktijken. Een manier waarop de publiek-private samenwerking verstrekt kan worden, is het organiseren van een bijeenkomst(en) over ondermijning met ondernemers (zie hoofdstuk 3.3.1, onderdeel 4 en hoofdstuk 5 van dit plan).
--	--

3.2.2) Conclusies en aanbevelingen gemeente Westervoort

In het onderzoeksrapport Ondermijningsbeeld gemeente Westervoort concludeert het RIEC dat de resultaten van het ondermijningsbeeld laten zien dat de gemeente Westervoort te maken heeft met georganiseerde en ondermijnende criminaliteit.

3.2.2.1.) Fenomenen

Fenomenen	Aanbevelingen RIEC
De belangrijkste fenomenen die zijn genoemd en waar Westervoort mee te maken heeft zijn volgens het rapport: witwassen, drugs en fraude.	De gemeente Westervoort wordt geadviseerd om integraal (tenminste) in te zetten op de drie geprioriteerde fenomenen en daarbij aan te geven welke stappen zij daarbij willen gaan zetten om invulling te geven aan deze prioritering.

3.2.2.2) Gelegenheden

Gelegenheden	Aanbevelingen RIEC
Door de gemeente Westervoort en haar 'veiligheidspartners' zijn verschillende redenen aangedragen waarom de gemeente interessant kan zijn voor de vestiging of investeringen van criminelen. Kort samengevat gaat het om de omvang, ligging en aard van de gemeente Westervoort. Daarnaast is de Westervoortse horeca als gelegenheid genoemd. Met uitzondering van de ligging, kan tot op zekere hoogte invloed worden uitgeoefend op de criminele gelegenheden. <i>Omvang</i> Vanwege haar omvang heeft Westervoort niet de ambtelijke capaciteit om stevig in te zetten op de aanpak van georganiseerde criminaliteit.	<i>Aanbeveling RIEC</i> Het RIEC adviseert de gemeente Westervoort om samenwerkingsverbanden aan te gaan met andere gemeenten om kennis en ervaringen uit te wisselen en de continuïteit van de aanpak te waarborgen. RIEC Oost-Nederland kan hierbij de gemeente ondersteunen. Deze aanbeveling is inmiddels (deels) achterhaald door de ambtelijke fusie van de gemeenten Duiven en Westervoort (Gemeenschappelijke Regeling 1Stroom).

Aard

Uit het rapport van het RIEC blijkt dat de gemeente Westervoort wordt gekenmerkt door een aantal 'aandachtswijken'. In deze wijken heerst het devies 'leven en laten leven', waardoor criminelen mogelijk hun gang kunnen gaan. Daarnaast blijkt dat dergelijke wijken een ideale voedingsbron voor criminelen om hun activiteiten verder te ontplooiën, kunnen vormen.

Horeca

In het onderzoeksrapport wordt door het RIEC gesteld dat het erop lijkt dat de horeca in Westervoort criminelen de gelegenheid biedt om hun illegaal verdiende geld wit te wassen. Een mogelijkheid bestaat dat hiervoor gebruik wordt gemaakt van stromanconstructies, aangezien de gemeente Westervoort wel actief Bibob-beleid heeft. Daarnaast is het RIEC van mening dat bepaalde horecazaken aan te merken zijn als ontmoetingsplek voor criminelen.

Aanbeveling RIEC

Het RIEC adviseert de gemeente Westervoort en de politie om meer aanwezig te zijn in de (woon)wijken. Dit kan plaatsvinden via surveillances, controles en handhaving. Hierdoor kunnen criminelen uit de anonimiteit worden gehaald. Daarnaast kan dit middel een pro-actieve en preventieve werking hebben. Een bijkomend voordeel is dat aan inwoners en ondernemers getoond wordt dat de gemeente Westervoort en haar 'veiligheidspartners' gezamenlijk optreden tegen ondermijning.

Aanbeveling RIEC

De gemeente Westervoort wordt door het RIEC geadviseerd om de informatiepositie rondom bepaalde horecagelegenheden te versterken. Dit kan de gemeente Westervoort doen door deze horeca integraal te monitoren en de informatie vast te leggen in de desbetreffende systemen. Op deze manier wordt een dossier opgebouwd van de desbetreffende horecagelegenheden. Geadviseerd wordt dit ten aanzien van drie horecagelegenheden, voor maximaal een half jaar te doen en na afloop hiervan te beoordelen of het signaal is te onderbouwen of niet.

De gemeente Westervoort wordt tevens door het RIEC geadviseerd door te gaan met de zogenaamde 'STOP-gesprekken'. Deze gesprekken voeren de medewerkers van de gemeente Westervoort met horecaondernemers, die contacten onderhouden met OMG's (zie hoofdstuk 2.2.6 van dit plan). Op die manier laat de gemeente Westervoort volgens het RIEC zien dat misstanden in de horeca worden gemonitord en niet worden geaccepteerd.

3.2.2.3 Witte vlekken

Witte vlekken	Aanbevelingen RIEC
Naast dat de onderzoekers van het RIEC hebben geconstateerd dat er geen goed / onvolledig beeld te geven is van de manier waarop de ondermijnende criminaliteit in de gemeente Westervoort is georganiseerd, hebben de gemeente en haar 'veiligheidspartners' zelf ook een aantal zogenaamde 'witte vlekken' benoemd. Dat zijn fenomenen waar de gemeente Westervoort niet tot nauwelijks zicht op heeft. De belangrijkste 'witte vlekken' volgens de gemeente en haar partners zijn: - Mensenhandel: illegale prostitutie en arbeidsuitbuiting. - Het bedrijventerrein. - Hennepteelt. - Harddrugshandel	Inzicht in de manier waarop de georganiseerde ondermijnende criminaliteit wordt georganiseerd en zicht krijgen op de 'witte vlekken', kan volgens het RIEC worden verbeterd door te investeren in de eigen informatiepositie van de gemeente Westervoort. Een goede eigen informatiepositie van de gemeente is uiteindelijk essentieel om een volwaardige partner te zijn in de aanpak van ondermijnende criminaliteit. Het voorgaande kan op een aantal manieren worden bereikt. Hierbij kan in ieder geval worden gedacht aan een bewustwordingsbijeenkomst, het 'Meldpunt Ondermijning' en publiek-private samenwerking. De onderdelen bewustwordingsbijeenkomst en het meldpunt zijn in hoofdstuk 3.3 en hoofdstuk 5 van dit plan nader uitgewerkt. Het onderdeel publiek-private samenwerking is reeds beschreven in hoofdstuk 3.2.1.3 van dit plan.

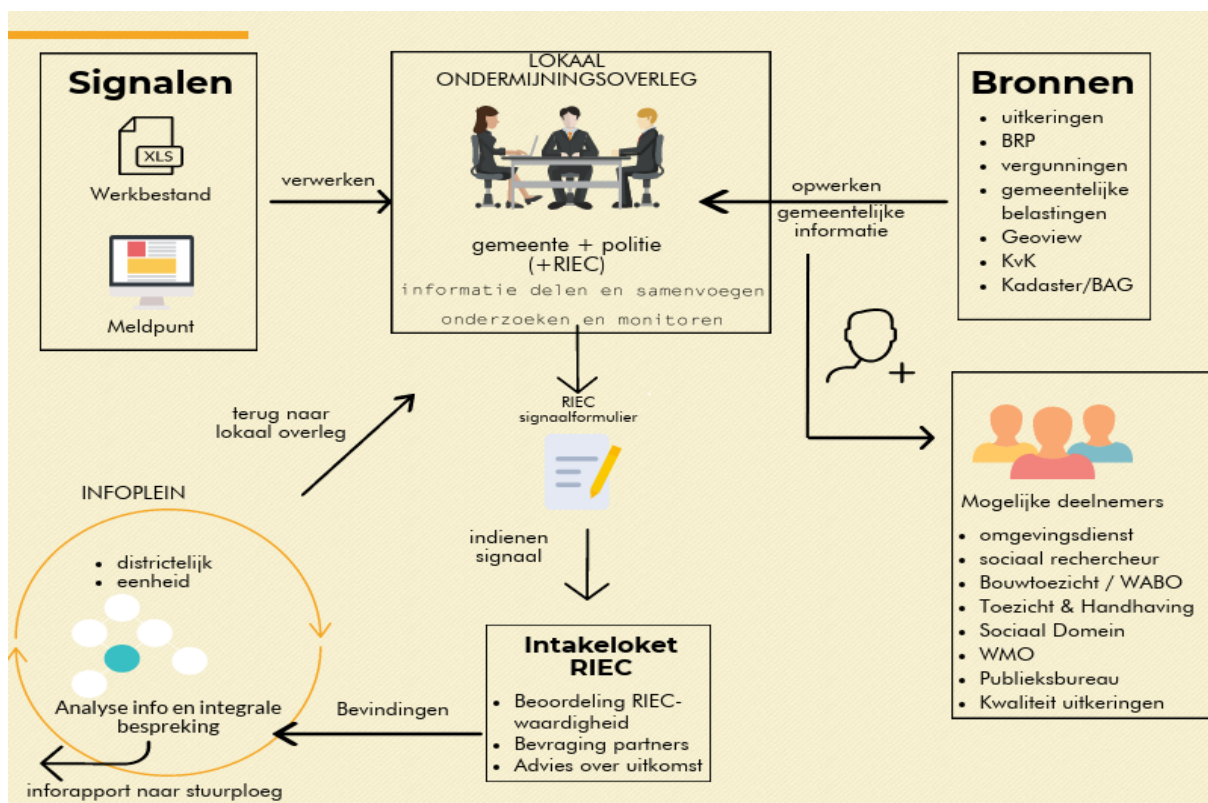
3.2.3) Conclusies en aanbevelingen casuïstiek Duiven en Westervoort

Tijdens de integrale informatiesessie heeft een verdiepingsslag plaatsgevonden ten aanzien van alle casussen van de gemeenten Duiven en in totaal twintig casussen van de gemeente Westervoort. Met betrekking tot deze casussen heeft het RIEC een werkbestand opgesteld. De casussen en signalen zijn daar waar nodig door het RIEC verrijkt met informatie uit het Handelsregister van de Kamer van Koophandel en het Kadaster.

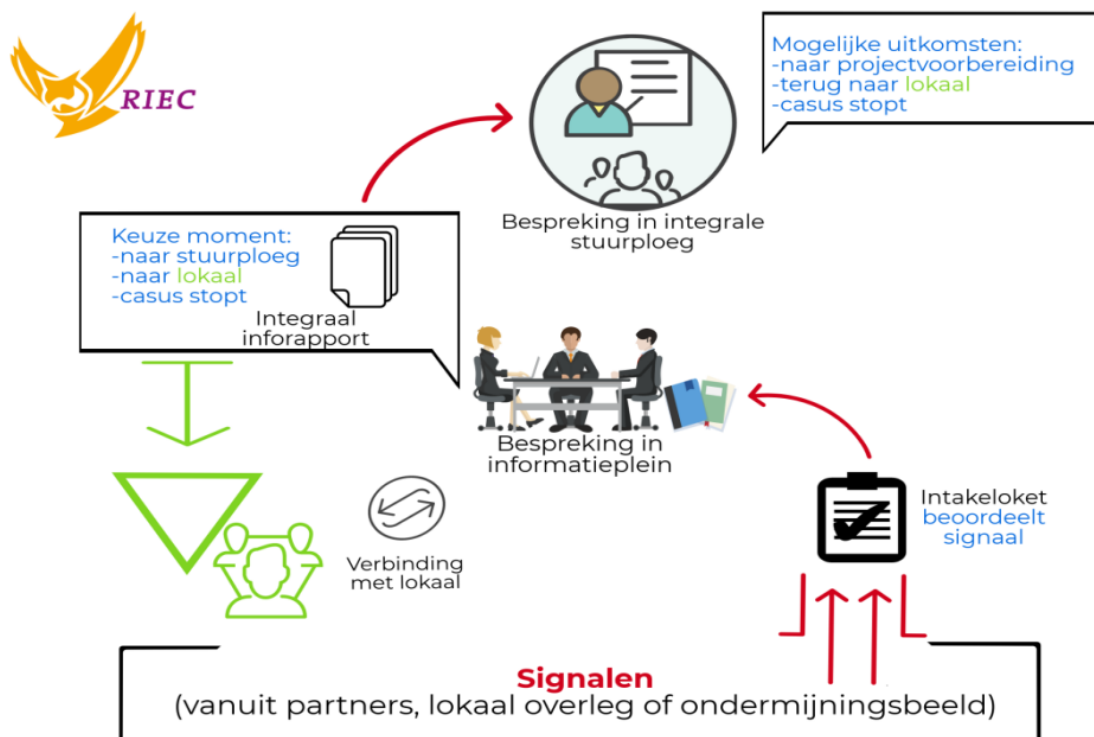
Algemene Aanbevelingen RIEC ten aanzien van casuïstiek

De gemeenten Duiven en Westervoort worden door het RIEC geadviseerd om drie tot vijf casussen van het werkbestand via de Driehoek Plus (dit is het overleg van burgemeester, officier van justitie, politiechef, plus eventueel belastingdienst) te prioriteren. Tevens geeft het RIEC het advies mee om de coördinatie van de geprioriteerde casussen en het werkbestand bij de gemeenten Duiven en Westervoort neer te leggen. Dit houdt in dat onze gemeenten op lokaal niveau een structureel casusoverleg organiseren met de politie. Doel van dit lokale casusoverleg is om de casussen van het werkbestand, te beginnen met de geprioriteerde casussen, nader uit te werken en te verrijken met eigen systeeminformatie en informatie uit de open bronnen. Voorbeelden van open bronnen zijn het handelsregister van de Kamer van Koophandel en het Kadaster. Wanneer informatie van een andere RIEC-partner nodig is, denk bijvoorbeeld aan de Belastingdienst, zal het RIEC aan tafel komen en het platform bieden voor de informatiedeling. Een verrijkt signaal kan door één van de partners of in gezamenlijkheid op lokaal, districtelijk of eenheidsniveau worden opgepakt. Een signaal dat zich leent voor een integrale aanpak en past bij één van de RIEC thema's kan ook in RIEC-verband verder worden behandeld. Het lokaal overleg wordt daarbij door het RIEC geadviseerd de signalen van onderaf stap-voor-stap op te werken, totdat er voldoende informatie ligt om over te gaan tot een concrete aanpak. Hetzij op lokaal niveau, districtsniveau of eenheidsniveau.

In de figuren 3 en 4 (volgende pagina) is het bovenstaande nader uitgewerkt. Het hierboven beschreven proces voor de casuïstiek is in hoofdstuk 5 van dit plan van aanpak nader uitgewerkt en is een doorlopende actie in 2018.

Figuur 3 Van signaal naar casus

Figuur 4 Routing signaal

3.3) Aanvullende 'ondermijningsacties' Duiven en Westervoort

In de paragrafen 2.2 en 3.2 zijn – naar aanleiding van het RIEC-rapport en de ondermijningsbeelden – al een groot aantal acties benoemd voor de aanpak van ondermijnende criminaliteit.

3.3.1 'Ondermijningsacties' algemeen

- 1) Bewustwordingsbijeenkomsten voor medewerkers van de gemeenten Duiven en Westervoort. Het doel van deze bijeenkomsten is dat medewerkers bewust worden gemaakt wat ondermijning is, hoe ze ondermijning kunnen herkennen en waar ze met signalen over ondermijning terecht kunnen (het 'Meldpunt Ondermijning', zie punt 3 hieronder). Een bewustwordingsproces onder de medewerkers, waarmee het bewustzijn en de kennis van de straat- en sleutelfunctionarissen worden vergroot. Door het thema ondermijnende criminaliteit onder de aandacht te brengen bij personen die tijdens de uitoefening van hun werk signalen van ondermijning kunnen opvangen, wordt een eerste stap gezet naar meer zicht op ondermijnende criminaliteit. Een presentatie van de uitkomsten van het ondermijningsbeeld zou daarvoor een mooi aanknopingspunt kunnen zijn (zie onderdeel 2 van hoofdstuk 3.3.1 van dit plan).

De bijeenkomsten worden in eerste instantie georganiseerd voor de Teams Advies, Beheer buiten, Belastingen en Burgerzaken, Binnenstebuiten, Goed voor Elkaar, KCC, Loket WWZ, Omgevingszaken, Projectenbureau, Realisatie en beheer, Ruimtelijke ontwikkeling, Sociaal Domein en Toezicht en handhaving. In hoofdstuk 5 is beschreven dat de bewustwordingsbijeenkomsten in het tweede en derde kwartaal van 2018 worden georganiseerd.

- 2) Vervolgbijskomsten ondermijning. Tijdens de vervolgbijskomsten ondermijning wordt een terugkoppeling gegeven over de uitvoering van het onderzoeksrapport Ondermijningsbeeld gemeente Duiven en het onderzoeksrapport Ondermijningsbeeld gemeente Westervoort. Deze terugkoppeling kan bijvoorbeeld via een presentatie van de uitkomsten van de ondermijningsbeelden Duiven en Westervoort plaatsvinden. Het doel van deze bijeenkomsten is het zichtbaar maken wat de (voorlopige) resultaten van de uitvoering van de Ondermijningsbeelden zijn. Hiermee wordt beoogd dat medewerkers enthousiast worden gemaakt respectievelijk enthousiast blijven over de aanpak ondermijning. Deze bijeenkomsten worden in het derde kwartaal van 2018 georganiseerd (zie hoofdstuk 5 van dit plan).
- 3) Het 'Meldpunt Ondermijning' (mailadres: meldpuntondermijning@stroom.nl) instellen en dit meldpunt onder de aandacht brengen van medewerkers, inwoners en bedrijven. Naast bewustwording is het minstens zo belangrijk dat medewerkers van de gemeenten Duiven en Westervoort (1Stroom) signalen van ondermijning via de mail kwijt kunnen. Daarom adviseert het RIEC onze gemeenten om een meldpunt ondermijning in te richten. Vanuit het meldpunt kunnen de signalen worden uitgezet naar afdelingen die (proactief) kunnen acteren op de signalen of de signalen met gemeentelijke informatie kunnen verrijken. Voor een adequate doorverwijzing van een bepaald signaal naar de juiste persoon of afdeling, is het van belang dat het 'Meldpunt Ondermijning' wordt bemenst door personen die niet alleen kennis hebben van ondermijnende criminaliteit, maar die ook bekend zijn met de verschillende gemeentelijke teams of externe partners. Deze taak is ondergebracht bij het Team Advies.

Het 'Meldpunt Ondernijning' dient daarnaast als instrument om signalen van ondernijning op een centraal punt binnen de gemeenten Duiven en Westervoort (1Stroom) te verzamelen.

Hierdoor kan een totaalbeeld aan signalen worden verkregen waarmee het zicht op (nieuwe vormen van) ondernijnde criminaliteit in de gemeenten Duiven en Westervoort vergroot kan worden. Tot slot is het van groot belang dat inwoners, bedrijven en de ambtelijke organisatie blijvend worden geïnformeerd over de aanwezigheid van het 'Meldpunt Ondernijning'. Dit onderdeel is in het Actieplan en tijdsplanning (hoofdstuk 5) verder uitgewerkt.

- 4) Bijeenkomst Ondernijning met ondernemers in de gemeenten Duiven en Westervoort organiseren. Het doel van de bijeenkomst is het onzichtbare zichtbaar te krijgen. Om de ondernemers een stuk bewustwording (mee) te geven. Zodat onze gemeenten weerbaarder zijn tegen deze oprukkende vorm van criminaliteit. Een belangrijk onderdeel van de bijeenkomst is het uitleggen wat ondernijning is. Verder gaat het over het voorlichten van de ondernemers over de gevaren en risico's van ondernijning en waar ondernemers signalen van ondernijning kunnen melden. Tot slot worden tips gegeven over hoe ondernijnde criminaliteit kan worden voorkomen c.q. worden tegengegaan. In het actieplan en planning (hoofdstuk 5) is beschreven dat deze bijeenkomst in het derde kwartaal van 2018 wordt georganiseerd.
- 5) Uitvoering van de ondernijningsbeelden en maandelijkse overleggen ondernijning. Tijdens deze overleggen worden de ondernijningsbeelden en de werkbestanden van de gemeenten Duiven en Westervoort besproken. Daarnaast worden geprioriteerde casussen nader uitgewerkt en verrijkt met eigen systeeminformatie en informatie uit de open bronnen, zoals het handelsregister van de Kamer van Koophandel of het Kadaster. Wanneer informatie van een andere RIEC-partner nodig is, denk bijvoorbeeld aan de Belastingdienst, zal het RIEC aan tafel komen en het platform bieden voor de informatiedeling. Een verrijkt signaal wordt door één van de partners of in gezamenlijkheid op, lokaal, districtelijk of eenheidsniveau opgepakt. Deze actie wordt doorlopend in 2018 uitgevoerd (zie hoofdstuk 5).
- 6) Integrale controles uitvoeren om de 'witte vlekken' inzichtelijk te maken. Aan de hand van integrale controles willen onze gemeenten de 'witte vlekken' inzichtelijk maken en waar nodig een specifieke aanpak ondernijning voor ontwikkelen. In hoofdstuk 2.2.4 en hoofdstuk 3 van dit plan van aanpak is dit onderdeel reeds uitgewerkt.

3.3.2) Ondernijningsacties', specifiek Duiven

- 1) Opwerpen barrières met betrekking tot het fenomeen witwassen door bewustwording over de vergunningplicht voor het exploiteren van een openbare inrichting / horecabedrijf. Ten aanzien van aanvragen voor een exploitatievergunning voor droge horeca wordt door de vergunningsverleners en toezichthouders niet meer (zoals eerder werd gedaan) uitgegaan van een vrijstelling van de exploitatievergunning voor openbare inrichtingen / horecabedrijven, die niet vallen onder artikel 1 van de Drank- en Horecawet. De vrijstelling van de exploitatievergunning geldt alleen voor ondernemers die over een drank- en horecavergeving als bedoeld in artikel 3 van de Drank- en Horecawet beschikken en voldoen aan de voorwaarden zoals beschreven in de APV.¹⁵ De bewustwordingsbijeenkomst wordt in het tweede kwartaal van 2018 georganiseerd (zie hoofdstuk 5 van dit plan).

¹⁵ Zie artikel 2:28, vijfde lid, van de APV.

- 2) Het organiseren van een informatiebijeenkomst over interne informatie uitwisseling. Het doel van deze bijeenkomst is het vergroten van kennis over de mogelijkheden om binnen de wettelijke mogelijkheden intern informatie uit te wisselen. Aansluitend hierop is het doel om de opgedane kennis verder binnen de organisatie te verspreiden. Zie voor een nadere uitwerking hoofdstuk 5 van dit plan.

3.3.3) Ondernijmingsacties', specifiek Westervoort

- 1) Via surveillances, controles en handhaving zijn de gemeente Westervoort, de politie en hun partners meer in de (woon)wijken aanwezig te zijn. Hierdoor kunnen criminelen uit de anonimiteit worden gehaald. Deze actie wordt doorlopend in 2018 uitgevoerd (zie hoofdstuk 5 van dit plan).
- 2) De informatiepositie rondom bepaalde horecagelegenheden te versterken. Dit kan de gemeente Westervoort doen door deze horeca integraal te monitoren en de informatie vast te leggen in de desbetreffende systemen. Op deze manier wordt een dossier opgebouwd van de desbetreffende horecagelegenheden. Deze actie maakt onderdeel uit van de uitvoering van het ondernijmingsbeeld Westervoort en de maandelijkse overleggen ondernijming tussen gemeente, RIEC en politie. Dit onderdeel is nader uitgewerkt in hoofdstuk 5 van dit plan.
- 3) Het blijven voeren van de zogenaamde 'STOP-gesprekken' met horecaondernemers die contacten onderhouden met OMG's. Deze actie wordt in 2018 doorlopend uitgevoerd (zie hoofdstuk 5 van dit plan van aanpak).

4) Communicatie

4.1) Algemeen

Communicatie is een essentieel onderdeel in de aanpak van ondermijning. Het uitgangspunt is dat de gemeenten Duiven en Westervoort actief en intensief inzetten op de communicatie rondom de aanpak van ondermijning. De gemeenten Duiven en Westervoort hebben onder andere als taak om inwoners en bedrijven actief te informeren over wetten en regels. Wat mag, wat moet en wat mag níet? Goede kennis van regels levert begrip op. Begrip en duidelijkheid verhogen de kans op spontane naleving en verlagen daarmee de – vaak tijdsintensieve – inzet die nodig is voor toezicht en handhaving, als onderdeel van de aanpak van ondermijning. Wordt informatie niet (volledig) of niet tijdig verstrekt aan inwoners of bedrijven, dan neemt de kans op overtredingen c.q. ondermijnend gedrag toe. Hierbij is het cruciaal dat wijzigingen in zowel het landelijke- als het gemeentelijke beleid ten aanzien van de aanpak van ondermijning, tijdig en volledig worden gecommuniceerd. De nadruk in het bewustwordings-, toezicht- en handhavingsproces moet, in veel gevallen, dan ook liggen in het aan de voorkant voorlichten en begeleiden van inwoners en bedrijven.

In het actieplan en tijdsplanning (zie hoofdstuk 5 van dit stappenplan) zijn onder andere de concrete 'communicatieacties' beschreven. Daarnaast worden in het 'Communicatieplan aanpak Ondermijning' de communicatieacties nader uitgewerkt.

4.2) Preventieve instrumenten

Voorkomen is beter dan genezen. De doelstelling is om zoveel mogelijk preventieve instrumenten te gebruiken om het gedrag en de naleving en meldbereidheid van inwoners en bedrijven op een positieve manier te beïnvloeden. Hiermee wordt beoogd om onveilige situaties en ondermijnende activiteiten te voorkomen, respectievelijk effectief aan te pakken. De insteek is dan ook om op een actieve wijze inwoners en bedrijven voor te lichten over de gevolgen en de risico's van ondermijnende criminaliteit. Als de inwoners en bedrijven de gevaren en risico's kennen en beter begrijpen, zal de motivatie er eerder zijn om ondermijnende activiteiten te voorkomen, dan wel signalen van ondermijnende criminaliteit aan de gemeenten Duiven en Westervoort en hun 'veiligheidspartners' te melden. Het actief communiceren over de wijze waarop de gemeenten Duiven en Westervoort bepaalde (handhavings)instrumenten (Damoclesbeleid, Helingbeleid, Bibob beleid) inzetten, kan mogelijk ook een preventief effect op het voorkomen van ondermijnend gedrag hebben. De inwoners en de bedrijven zien (en lezen) als gevolg hiervan dat de gemeenten Duiven en Westervoort 'echt' met de aanpak van ondermijning bezig zijn.

4.3) Communicatievormen

De communicatie vindt zo gericht mogelijk plaats aan de hand van de volgende communicatievormen:

- 1) Algemene communicatie. Via de gemeentelijke website en / of (lokale) media en / of sociale media zo veel mogelijk inwoners en bedrijven bereiken en informeren over (de aanpak van) ondermijning. Een voorbeeld is een folder waarin beschreven wordt wat de gevaren van een hennepkwekerij zijn.
- 2) Doelgroepgerichte / gebiedsgerichte communicatie. Een doelgroep of gebied schriftelijk / mondeling informeren over (de aanpak van) ondermijning. Een voorbeeld is een brief van de burgemeester, waarin bewoners geïnformeerd worden over de sluiting van een drugspand.

- 3) Individuele communicatie. Persoonlijke voorlichting aan een inwoner of bedrijf over (de aanpak van) ondermijning. Een manier waarop dit plaatsvindt is een Bibob-intakegesprek met een ondernemer. Een ander voorbeeld is een 'STOP-gesprek' (zie hoofdstuk 3 van dit stappenplan).

De gemeentelijke toezichthouders / BOA's, maar ook de politie spelen een grote en belangrijke rol in de communicatie richting inwoners en bedrijven. Zij functioneren als een 'frontoffice in het veld'. Ook kunnen zij signalen uit de buurt / wijk / samenleving opvangen.

Daarnaast is veel winst te halen door goede communicatie aan de voorkant van bijvoorbeeld Bibob-onderzoeken, sluitingen van drugspannen en de helingaanpak. Via een vooroverleg of een intakeoverleg kunnen inwoners, bedrijven, maar ook overtreders (drugspannen) goed worden geïnformeerd. Dit kan in grote mate het onbewust overtreden of in de toekomst nogmaals overtreden van de regels c.q. ondermijnend gedrag voorkomen.

4.4) Communicatie als interventie-instrument

Communicatie als interventie-instrument richting de criminele wereld is een essentieel element in de aanpak van ondermijning. Communicatie in de vorm van directe en 'warme' contacten richting bepaalde groepen, zoals horecaondernemers, makelaars, en andere midden- en kleinbedrijf (MKB), kan een waardevolle bijdrage leveren in deze aanpak. Horecaondernemers, makelaars, en andere MKB zijn overigens geen gemakkelijke bondgenoten, omdat zij vaak terughoudend zijn, mede uit angst voor reputatieverlies. Versterking van een breed maatschappelijk bewustzijn is een voorwaarde, evenals de beïnvloeding van het maatschappelijk klimaat. Aanpak van georganiseerde criminaliteit is volgens Tops en Schilders (2016) ook een 'framing¹⁶ contest'.¹⁷ Zij beschrijven in hun artikel 'Meervoudige aanpak van ondermijning' het volgende: "Naast de concrete interventies – naming-and-shaming– zijn ook de aandacht en inspanning zelf cruciaal. De criminele wereld ligt onder een vergrootglas. Is als activiteit misschien niet voldoende, maar wel noodzakelijk. Het gevoel van vanzelfsprekendheid onder criminelen vermindert. Ze krijgen met gedoe te maken en daar hebben ze vaak een hekel aan. Deze aanpak kan leiden tot louter verplaatsing van criminele activiteiten, maar een waterbedeffect is ook een effect: routines staan onder druk en moeten opnieuw georganiseerd worden. Voor hun sociale en zakelijke omgeving blijken ze ondertussen toch minder slim en onaantastbaar dan de beeldvorming altijd deed vermoeden. Dit kan een negatief effect hebben op hun sociale status en criminele invloed. Publiciteit is hier belangrijk. Onder druk gaan ook criminelen fouten maken. *John van den Heuvel*: "Een grote boef heeft wel eens tegen me gezegd: ik heb liever twee jaar lang een researchteam van 50 man achter me aan, dan twee verhalen van jou in de krant."

De inzet van communicatie als bestrijdingswapen is wennen en vaak spannend voor die diensten die de communicatieafdeling nog vooral als 'de afdeling voorlichting' zien. Die slag maken is echter noodzakelijk. Niet alleen omdat het wellicht een van de meest effectieve bestrijdingsmiddelen is."

¹⁶ Framing is een begin 21e eeuw in het Nederlands terechtgekomen Engelse term die verwijst naar een overtuigingstechniek in communicatie. De techniek bestaat eruit woorden en beelden zo te kiezen, dat daarbij impliciet een aantal aspecten van het beschrevene wordt uitgelicht. Deze uitgelichte aspecten helpen om een bepaalde lezing van het beschrevene of een mening daarover te propageren. Onder meer in de politiek, de journalistiek en de reclame wordt van framing bewust (en onbewust) gebruikgemaakt. Zie de volgende link: <https://nl.wikipedia.org/wiki/Framing>

¹⁷ Meervoudige aanpak van ondermijning, het Tijdschrift voor de Politie – jg.78/nr.7/16.

5) Actieplan en tijdsplanning

Resumerend worden in dit hoofdstuk de concrete acties en de tijdsplanning van het Plan van aanpak Ondernijning beschreven.

Nummer	Actie	Datum gereed / uitvoering	Benodigd budget 2018
1	Voorlichting gevaren hennep- en andere vormen van drugscriminaliteit.	1 ^e en 2 ^e kwartaal 2018	Reguliere werkzaamheden Beleidsmedewerkers openbare orde en Veiligheid. € 800,00 (circa €200,00 per folder en vier thema's (gevaar drugs inwoners, gevaar drugs bedrijven, gevaar drugs verhuurders en gevaar drugshandel) per jaar). Duiven € 536,00 Westervoort € 264,00
2	Bewustwordingsbijeenkomsten medewerkers.	2 ^e en 3 ^e kwartaal 2018	Reguliere werkzaamheden. Wel via Teamregisseurs tijd vrijmaken en deze claimen.
3	Bewustwordingsbijeenkomst barrières witwassen via de exploitatievergunning.	2 ^e kwartaal 2018	Reguliere werkzaamheden. Wel via Teamregisseurs tijd vrijmaken en deze claimen.
4	Instellen van het 'Meldpunt Ondernijning' (onder andere een mailadres) voor ondernijningssignalen vanuit inwoners en bedrijven, en de ambtelijke organisatie. Inwoners, bedrijven en de ambtelijke organisatie blijvend informeren over de aanwezigheid van het 'Meldpunt Ondernijning'.	2 ^e kwartaal 2018 2018 (doorlopend)	Reguliere werkzaamheden RID. € 500,00 (publicaties in de lokale kranten, een folder over het meldpunt, social media, intranet, etc.).

			Duiven € 335,00 Westervoort € 165,00
5	Op- en vaststellen integraal beleid Drank- en Horecawet, overlastgevende panden ('ondermijningsartikel'), exploitatievergunningen en prostitutie, inclusief werkprocessen en standaardbrieven.	2 ^e en 3 ^e kwartaal 2018	Reguliere werkzaamheden Beleidsmedewerkers openbare orde en Veiligheid.
6	Aanpassing APV's Duiven en Westervoort (harmonisering en 'ondermijningsproof' maken van de APV's).	3 ^e kwartaal 2018	Reguliere werkzaamheden Beleidsmedewerkers openbare orde en Veiligheid.
7	Bewustwordingsbijeenkomst ondernemers	3 ^e kwartaal 2018	€ 3.000,00 (gebaseerd op kosten Ondernemersbijeenkomst over ondermijning verzorgd door het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) en het Platform Veilig Ondernemen Oost-Nederland (PVO). Duiven € 2.500,00 Westervoort € 500,00
8	Vervolgbijsenkomsten ondermijningsbeelden medewerkers.	3 ^e kwartaal 2018	Reguliere werkzaamheden. Wel via Teamregisseurs tijd vrijmaken en deze claimen.
9	Op- en vaststellen Mensenhandel beleid, inclusief werkprocessen en standaardbrieven.	3 ^e kwartaal 2018	Reguliere werkzaamheden Beleidsmedewerkers openbare orde en Veiligheid.
10	Op- en vaststellen Beleid handhaving heling, inclusief werkprocessen en standaardbrieven.	3 ^e kwartaal 2018	Reguliere werkzaamheden Beleidsmedewerkers openbare orde en Veiligheid.

11	Afstemming met het team HR of het integriteitsbeleid, vanwege 'ondermijningsdreigingen' nog up-to-date is en waar nodig moet worden geactualiseerd.	3 ^e kwartaal 2018	Reguliere werkzaamheden Beleidsmedewerkers openbare orde en Veiligheid en Team HR. Wel via Teamregisseurs tijd vrijmaken en deze claimen.
12	Uitvoering ondermijningsbeelden en maandelijkse overleggen ondermijning tussen gemeente, RIEC en politie.	2018 (doorlopend)	Reguliere werkzaamheden Beleidsmedewerkers openbare orde en Veiligheid.
13	Integrale controles ten aanzien van de 'witte vlekken' in de gemeenten Duiven en Westervoort uitvoeren. De 'witte vlekken' bevinden zich met name op de industrieterreinen en buitengebieden. Het streven is om tenminste vier integrale controles uit te voeren.	2018 (doorlopend)	Reguliere werkzaamheden. Wel via Teamregisseurs tijd vrijmaken en deze claimen.
14	Uitvoering Wet Bibob en het voeren van 'STOP-gesprekken'.	2018 (doorlopend)	Reguliere werkzaamheden Beleidsmedewerkers openbare orde en Veiligheid.
15	Uitvoering Damoclesbeleid.	2018 (doorlopend)	Reguliere werkzaamheden Beleidsmedewerkers openbare orde en Veiligheid.
16	Opzetten periodiek overleg (één a twee keer per jaar) Ondermijning voor OOV'ers en handhavers / toezichthouders en BOA's.	2018 (doorlopend)	Reguliere werkzaamheden Beleidsmedewerkers openbare orde en Veiligheid en Team Toezicht en Handhaving. Wel via Teamregisseurs tijd vrijmaken en deze claimen.

17	Uitvoeren van surveillances, controles en handhaving door de gemeente Westervoort, de politie en hun partners in de (woon)wijken van Westervoort.	2018 (doorlopend)	Reguliere werkzaamheden. Wel via Teamregisseurs tijd vrijmaken en deze claimen.
18	Uitvoering helingbeleid.	2018 (doorlopend na kwartaal 3)	Reguliere werkzaamheden Beleidsmedewerkers openbare orde en Veiligheid.
19	Informatiebijeenkomst over interne informatie uitwisseling.	4 ^e kwartaal 2018	Reguliere werkzaamheden. Wel via Teamregisseurs tijd vrijmaken en deze claimen. Mogelijk wel beperkte kosten voor het invliegen van een informatie-expert van het RIEC en / of de politie en de expert Algemene verordening gegevensbescherming. Duiven maximaal € 500,00. Westervoort kan meeliften met deze bijeenkomst.

6) Financiën

Gelet op de in hoofdstuk 5 beschreven acties en de bijbehorende kosten, zijn de huidige veiligheidsbudgetten niet voldoende. Voor de gemeente Duiven is voor de uitvoering van het Integraal Veiligheidsbeleid 2016-2019 een bedrag van € 13.500,00 per jaar beschikbaar gesteld. Voor de gemeente Westervoort is jaarlijks een bedrag van € 2.400,00 beschikbaar. Omdat we in 2018 een goede start met de uitvoering van dit plan van aanpak willen maken, wordt er in de voorjaarsnota's van Duiven en Westervoort een verhoging van de budgetten voorgesteld met € 5.000 in 2018 en daarna structureel.

7) Evaluatie

Om te kunnen vaststellen of de algemene doelstelling van het plan van aanpak Ondernijning (zijnde: het aanpakken, terugdringen en waar mogelijk voorkomen van ondernijning / ondernijnende criminaliteit in de gemeenten Duiven en Westervoort) is bereikt, vindt voor 31 januari 2019 een evaluatie plaats. In deze evaluatie wordt vooral bekeken of de geplande 'ondernijningsacties' in 2018 zijn uitgevoerd (zie hoofdstuk 5: actieplan en tijdsplanning van dit plan).

Bijlage 1 Begroting 2019, onderdeel ondermijning

Nummer	Actie	Begroting 2019
1	Voorlichting gevaren hennep- en overige drugscriminaliteit.	Reguliere werkzaamheden Beleidsmedewerkers openbare orde en Veiligheid. € 800,00 (circa €200.00 per folder en 4 thema's per jaar). Duiven € 536,00 Westervoort € 264,00
2	Jaarlijkse bewustwordingsbijeenkomsten medewerkers.	Reguliere werkzaamheden. Wel via Teamregisseurs tijd vrijmaken en deze claimen.
3	Bewustwordingsbijeenkomst barrières witwassen via de exploitatievergunning.	Reguliere werkzaamheden Beleidsmedewerkers openbare orde en Veiligheid.
4	Periodieke communicatie over het 'Meldpunt Ondermijning' voor ondermijningssignalen vanuit inwoners en bedrijven, en de ambtelijke organisatie Inwoners, bedrijven en de ambtelijke organisatie blijvend informeren over de aanwezigheid van het 'Meldpunt Ondermijning'.	€ 500,00 (publicaties in de lokale kranten, een folder over het meldpunt, social media, intranet, etc.). Duiven € 335,00 Westervoort € 165,00
5	Jaarlijkse bewustwordingsbijeenkomst ondernemers over ondermijning.	€ 3.000,00 (gebaseerd op kosten Ondernemersbijeenkomst over ondermijning in 2018). Duiven € 2.010,00 Westervoort € 990,00
6	Vervolgbijsenkomsten ondermijningsbeelden medewerkers.	Reguliere werkzaamheden. Wel via Teamregisseurs tijd vrijmaken en deze

		claimen.
7	Uitvoering ondermijningsbeelden en maandelijks overleggen ondermijning tussen gemeente, RIEC en politie.	Reguliere werkzaamheden Beleidsmedewerkers OOV.
8	Integrale controles (tenminste vier) ten aanzien van de 'witte vlekken' in de gemeenten Duiven en Westervoort uitvoeren. De 'witte vlekken' bevinden zich met name op de industrieterreinen. In 2019 ook aandacht besteden aan de 'witte vlekken'.	Reguliere werkzaamheden. Wel via Teamregisseurs tijd vrijmaken en deze claimen
9	Uitvoering Wet Bibob en het voeren van 'STOP-gesprekken'.	Reguliere werkzaamheden Beleidsmedewerkers openbare orde en Veiligheid. €2.100,00 aan budget beschikbaar stellen voor circa drie Bibob-onderzoeken (twee voor Duiven en één voor Westervoort) die door het landelijk bureau Bibob worden uitgevoerd. Duiven € 1.400,00 Westervoort € 700,00
10	Uitvoering Damoclesbeleid.	Reguliere werkzaamheden Beleidsmedewerkers openbare orde en Veiligheid. € 5.280,00 aan budget beschikbaar stellen voor het sluiten en verzegelen van een drugspand. De werkzaamheden voor de sluiting worden uitgevoerd door de ODRA (circa € 806,00 (10,00 uur a € 80,60) per sluiting). De werkzaamheden ter vervanging van de sloten worden uitgevoerd door een slotenmaker (circa € 250,00 per sluiting).

		Duiven € 3168,00 Westervoort € 2.112,00
11	Periodiek overleg (één a twee keer jaar) Ondernijning tussen OOV'ers en handhavers/toezichthouders en BOA's.	Reguliere werkzaamheden. Wel via Teamregisseurs tijd vrijmaken en deze claimen.
12	Uitvoeren van surveillances, controles en handhaving door de gemeente Westervoort, de politie en hun partners in de (woon)wijken van Westervoort.	Reguliere werkzaamheden. Wel via Teamregisseurs tijd vrijmaken en deze claimen.
13	Uitvoering helingbeleid.	Reguliere werkzaamheden. Wel via Teamregisseurs tijd vrijmaken en deze claimen.
	Totaal Duiven	€ 7.449,00
	Totaal Westervoort	€ 4.231,00

Bijlage 2 Signalen van ondermijning? Geef ze door!

Wat is het en wat doen we er aan?

Wat is ondermijning?

Ondermijnende criminaliteit is georganiseerde criminaliteit die het vertrouwen in de maatschappij en de overheid aantast. Dit soort criminaliteit wordt vaak gepleegd in criminele samenwerkingsverbanden (bijvoorbeeld motorbendes) en gaat niet zelden gepaard met geweld, bedreiging en intimidatie. Denk aan mensenhandel, drugshandel, witwassen, fraude en cybercrime.

Het komt overal voor, ook in Duiven en Westervoort. Praktijkvoorbeelden zijn er te over: De buurman die wiet verbouwt op zijn zolder waardoor brand kan ontstaan, mensenhandelaren die hun slachtoffers dwingen tot prostitutie, maar ook overlastgevende hangjongeren op een pleintje die de buurt intimideren waardoor omwonenden geen aangifte durven te doen. Ondermijnende criminaliteit raakt ons allemaal.

Ondermijning in Duiven en Westervoort?

In welke mate wij met het onderwerp ondermijning te maken hebben, is de afgelopen tijd onderzocht. Zowel in Duiven als Westervoort hebben informatiesessies de nodige signalen opgeleverd, waarvan een aantal verder worden onderzocht.

Wat doen we aan ondermijning?

We zijn al enige tijd bezig om ons als gemeente te wapenen tegen ondermijning. Zo is de burgemeester van Westervoort voorzitter van de regionale werkgroep. Ook zijn er voorlichtingsbijeenkomsten voor medewerkers en raadsleden georganiseerd. We gaan onze inzet de komende tijd intensiveren.

Meld ondermijning!

Een andere omschrijving van ondermijning is de onderwereld dichtbij. En dat ondermijning dichtbij kan zijn heeft de genoemde ondermijningssessie al bewezen. Op basis van een tip van een collega is inmiddels een hennepkwekerij opgerold.

Loop je tijdens werkzaamheden tegen zaken aan die voor jouw gevoel met ondermijning en/of criminaliteit te maken? Geef dit dan door aan de medewerkers Openbare Orde & Veiligheid van Team Advies.